

Základní a mateřská škola Fryšava pod Žákovou horou,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Nabytí platnosti 1. 9. 2017, aktualizace 1. 9. 2022

Obsah

1	Identifikační údaje o MŠ.....	4
1.1	Název dokumentu.....	4
1.2	Základní údaje o škole.....	4
1.3	Statutární zástupce.....	4
1.4	Údaje o zřizovateli	4
1.5	Číslo jednací.....	4
1.6	Platnost dokumentu	6
2	Obecná charakteristika školy	7
2.1	Popis zařízení	7
2.2	Lokalita školy.....	7
2.3	Specifika budovy.....	8
3	Podmínky vzdělávání.....	9
3.1	Věcné podmínky	9
3.2	Životospráva.....	10
3.3	Psychosociální podmínky.....	10
3.4	Organizace vzdělávání	11
3.5	Řízení MŠ.....	11
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	12
3.7	Spoluúčast rodičů	12
3.8	Spolupráce školy s dalšími subjekty	13
3.9	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.9.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte se SVP	14
3.10	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	14

3.10.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) nadaného dítěte nebo mimořádně nadaného dítěte	15
3.11	Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let	16
3.11.1	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	16
4.	Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání	18
4.1	Autoevaluace na úrovni školy	18
4.2	Autoevaluace na úrovni třídy	18
4.3.	Další oblasti autoevaluace	19
5.	Vzdělávací obsah ŠVP „Duhový svět“	16
6.	Vnitřní režim mateřské školy	22
7.	Personální a pedagogické zajištění	23
8.	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	24

Příloha č. 1 - Vzdělávací obsah ŠVP – „Duhový svět“

1 Identifikační údaje o MŠ

1.1 Název dokumentu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV) „Duhový svět“

1.2 Základní údaje o škole

Název školy: Základní a mateřská škola Fryšava pod Žákovou horou, příspěvková organizace

Adresa: Fryšava pod Žákovou horou 100

592 04 Fryšava pod Žákovou horou

Ředitel: Mgr. Hana Štůlová

Vedoucí učitelka: Mgr. Jana Fajmonová

Telefon: 566 619 240 (ředitelna), 602 600 539 (mobil MŠ)

E-mail: hana.stulova@skola-frysava.cz

IČO: 70990263

1.3 Statutární zástupce

Zpracovali: Mgr. Hana Štůlová, ředitel školy

Mgr. Jana Fajmonová, vedoucí učitelka

1.4 Údaje o zřizovateli

Název: Obec Fryšava pod Žákovou horou

Adresa: Fryšava pod Žákovou horou 9
592 04 Fryšava pod Žákovou horou

Tel./fax: 566 619 231

IČO: 00294284

1.5 Číslo jednací

Č.j.: MŠ 1/17_18

1.6 Platnost dokumentu

Dokument platí: od 1. září 2017

Aktualizace 1. 9. 2022

.....

Předseda školské rady

.....

vedoucí učitelka MŠ

.....

ředitelka školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Popis zařízení

Typ zařízení:	MŠ s celodenním provozem
Počet tříd:	1 třída
Kapacita MŠ:	30 dětí
Počet dětí ve třídě:	dle aktuální organizace školního roku
Věkové složení:	2-6 let
Počet ped. pracovníků:	2 pracovníci

2.2 Lokalita školy

Škola se nachází ve středu obce Fryšava pod Žakovou horou, v oblasti Žďárských vrchů. Okolí nabízí řadu možností sportovního vyžití (turistika, cyklistika, běžkování, lyže) i pozorování přírody.

Dopravní spojení obce je obsluhováno autobusovými linkami ve směru Sněžné, Nové Město na Moravě a Žďár nad Sázavou.

Mateřská škola ve Fryšavě byla založena v druhé polovině roku 1946 na doporučení okresního školního inspektora. Původně se nacházela v přízemí obecné školy. První školní rok bylo do MŠ zapsáno 22 dětí (3-5 letých), učitelkou MŠ byla Bedřiška Divácká a řídící učitelkou obecné školy byla Jarmila Hubáčková.

Prvním rokem bylo vybavení třídy jednoduché: lavice, stará skříň, stůl, židle, věšáky, herna a šatna. V roce 1947 byla školka nově vybavena. O pět let později byly MŠ přiděleny nové hračky, stavebnice akvárium a promítací přístroj.

2.3 Specifika budovy

V současné době školka sídlí v přízemí samostatného křídla budovy školy. Má vlastní vchod a se školou je spojena průchodem. K dispozici je školní zahrada, školní jídelna i tělocvična.

Od 1. ledna 2003 je MŠ součástí Základní školy Fryšava pod Žákovou horou.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Provoz MŠ je hrazen obcí Fryšava a obcemi, ze kterých děti do MŠ přijíždějí. Částečně jej hradí také rodiče formou školného (dle zákona č. 561/2004 Sb. a podle prováděcí vyhlášky č. 14/2005 Sb.).

Mateřská škola je vybavena hračkami, didaktickými pomůckami, výtvarnými a pracovními pomůckami a další. Pomůcky a hračky jsou dle finančních možností účelně doplňovány a obnovovány.

Herna školky je prostorná, světlá (obrácená na západ), rozdělená do různých pracovních zón. Nábytek je rozestavěn tak, aby umožňoval dětem snadno používat hračky a potřeby. Pouze stěna oddělující hernu od ložnice má některé police příliš vysoko. V herně je odpočinkový koutek s knihovničkou, kuličkový bazének a tematicky zaměřené hrací koutky (kuchyňka, obchod, kadeřnictví, dílna). Sedací nábytek (stoly a židličky) byly ve školním roce 2016/2017 pořízeny nové, jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné. V budoucnu třídu čeká nové obložení stěn a výměna oken.

Ložnice má nová plastová okna se žaluziemi a závěsy. Ve školním roce 2015/2016 byla vybavena novými dětskými lehátky z masivního dřeva s matracemi, protialergickými polštářky a novým obložením stěn.

Hygienické zařízení: rekonstruováno v létě 2010. Místnost je prostorná, opatřená novými plastovými okny. Je zde sprcha, dětské toalety, chlapecký pisoár, učitelské WC a umyvadla uzpůsobená dětem různého věku (snížená výška umyvadel, různá výška zrcadel). V září 2016 byla opatřena poličkami na zubní kartáčky a kelímky, zajišťující zvýšenou hygienu při čištění zoubků dětí (školka na žádost rodičů podporuje čištění zoubků po obědě). Nedostatkem je absence umyvadla pro dospělé. Vše vyhovuje hygienickým parametrům. Teplota vody v koupelně je regulována.

Šatna je dostatečně velká, vybavena regály na uschovávání oblečení dětí s lavičkami a věšáky.

Tělocvična se nachází v budově ZŠ a je dostatečně vybavená. Nedostatkem je opotřebovanost náčiní, nepříliš velká místnost tělocvičny a absence dostatečného prostoru pro úschovu cvičícího náradí.

Knihovna žákovská i učitelská jsou dostatečně vybaveny. Neustále se doplňují.

Na budovy školy bezprostředně navazuje naučná školní zahrada. Děti mají možnost sledovat život v malém jezírku, používat přírodní vrbový tunel v létě využívat hmatový chodník a

v zimním období se sklouznout na malé stráni. Hračky je možno ukrýt do zahradního domečku. V budoucnu by byla potřeba zrenovovat kovovou prolézačku a opravit plot kolem pozemku.

Všechny prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

Stravování je zajištěno ve školní jídelně ZŠ. Ve třídě je celý den k dispozici na pití nápoj (čaj bylinkový či ovocný, voda, ovocný džus). Každé dítě má vlastní kelímek.

Jídelníček sestavuje vedoucí školní jídelny dle zásad zdravé výživy. Jídlo je chutné a pestré. Děti jsou vedeny ke správným stravovacím návykům, samoobsluze, a aby se seznámily s novými potravinami. Žádné dítě není do jídla nuceno, mohou si určit velikost porce. K jídlům jsou podávány mléčné i nemléčné nápoje. Alergeny jsou na jídelníčku viditelně označeny.

Denní rytmus a řád je stanoven tak, aby organizace během dne umožňovala přizpůsobit se aktuální situaci (možnost reakce na nenadálé události, možnost rodičů přivádět a odvádět děti dle okolností).

Program činností je přizpůsoben aktuální situaci počasí a mikroklimatu s důrazem na co největší možnost pobytu v přírodě. Děti mají dostatek volného pohybu na zahradě i ve třídě.

V denním programu je dostatek prostoru pro individuální potřeby dětí. Po obědě děti odpočívají v ložnici. Nespícím dětem je nabídnut náhradní program (poslech pohádky, odpočinek s oblíbenou hračkou, možnost zkrácení odpočinku na lehátko a odchod do třídy ke klidové činnosti). Nucení ke spánku na lůžku je nepřipustné.

3.3 Psychosociální podmínky

Zaměstnanci školy se snaží vytvořit bezpečné a příjemné prostředí MŠ. Nově příchozí děti mají možnost se klidně adaptovat na prostředí školky (zvykací návštěvy MŠ, zkrácený program, návštěvy rodičů v MŠ). Učitelé reagují na individuální potřeby dětí, jednájí citlivě a nenásilně, navozují pocit jistoty. Děti nejsou neurotizovány nadměrným stresem, je přihlíženo k individuálnímu tempu dětí.

Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné není upřednostňováno či naopak znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovnosti, ponižování či zesměšňování jsou nepřipustné.

Volnost dětí je vyvážena s potřebou řádu mateřské školy. Děti učíme pravidla soužití. Dětem dáváme jasné a srozumitelné pokyny. Pedagog nabízí vlídnou vstřícnou komunikaci, ve vztahu vládne důvěra a snaží se podporovat prosociální aktivity ve třídě

3.4 Organizace vzdělávání

Příloha č. 1 Vnitřní režim mateřské školy

Denní řád je natolik pružný, aby umožňoval přihlídnutí k individuálním potřebám dítěte. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i pro spontánní hru, mají možnost činnost dokončit, či v ní později pokračovat.

Je dbáno na soukromí dětí, v případě potřeby se mohou uchýlit do klidného koutku a činnosti se neúčastnit, stejně jako soukromí při osobní hygieně. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v různých velikých skupinách. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

Ve třídě působí dvě učitelky a jedna školní asistentka Úvazky učitelek jsou uzpůsobeny tak, aby se mohly působením ve třídě překrývat. Hlavním obdobím, kdy se učitelky svými úvazky překrývají, je doba vycházky a příprava na ni. Během dopolední činnosti je ve třídě přítomna asistentka.

Přijímání dětí do třídy může probíhat v průběhu celého roku, zejména ale při zápisu do mateřské školy. Termín zápisu do mateřské školy se řídí dle daných dokumentů vydávaných MŠMT. Kritéria přijímání viz příloha „Kritéria přijímání dětí do MŠ“

3.5 Řízení MŠ

Príspevkovou organizaci ZŠ a MŠ řídí ředitel. Řízení školy je založeno na úzké spolupráci se subjekty školy (ZŠ, MŠ a ŠD). Uskutečňujeme společné akce a pedagogické porady vedené ředitelem.

Ředitel vytváří atmosféru vzájemné důvěry, tolerance, podporuje názor zaměstnanců a dává jim dostatek pravomocí. Podporuje a motivuje zaměstnance ke spolupodílení na tvorbě školního programu. Pedagogický sbor pracuje jako tým a úzce spolupracuje s rodiči. Plánování ped. práce a chodu školy se opírá o předchozí analýzu výsledků činností a využívá zpětnou vazbu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledku jsou vyvozovány závěry pro další práci. MŠ spolupracuje s vedením školy, ped. pracovníky, zřizovatelem školy, místními organizacemi či odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních výchovných či vzdělávacích problémů dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Zaměstnanci, kteří pracují jako ped. pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým odbornost chybí, si ji průběžně doplňují. Ped. pracovníci pracují jako tým, na základě předem jasně vymezených pravidel. Ke svému dalšímu studiu se staví aktivně a dále se sebevzdělávají. Ředitel podporuje profesionalizaci sboru, sleduje kompetence zaměstnanců včetně své osoby, vytváří podmínky pro další vzdělávání.

Pracovní doba pedagogů je organizována takovým způsobem, aby byla zajištěna optimální ped. péče o děti. Zaměstnanci se chovají profesionálně.

Specializované služby (logopedie, apod.), ke kterým není pedagog dostatečně kompetentní, jsou vedeny ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Mezi zaměstnance zajišťující provoz MŠ a ZŠ patří školnice, plníci zároveň funkci uklízečky, a vedoucí školní jídelny (zároveň kuchařka). Provozní zaměstnanci se k dětem chovají ohleduplně a dbají na rozvoj společenského chování.

3.7 Spoluúčast rodičů

Mateřská i základní škola jsou zapojeny do projektu s názvem „Rodiče vítáni“. Pracovníci školy se snaží o vstřícnou a intenzivní spolupráci s rodiči. Vzájemné vztahy mezi zaměstnanci školy, dětmi a zákonnými zástupci dětí vycházejí ze zásad vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti. Všichni společně se snaží o vzájemný respekt, dodržování pravidel slušného chování a zdvořilé komunikace. Pedagogičtí pracovníci mají povinnost zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje včetně informací o zdravotním stavu dětí a výsledcích poradenské pomoci školského poradenského zařízení, se kterými přišli do styku.

Rodiče mají možnost se podílet na rozvoji školy, sdílet své názory a námítky, účastnit se akcí školy či se po předchozí domluvě účastnit výuky MŠ.

Ped. pracovníci pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Pravidelně rodiče informují o činnosti ve školce, náhlých událostech a dalších aktualitách konaných ve škole.

Zároveň školka pravidelně organizuje rodinný klub „Kaštánek“- periodické setkávání rodičů a přátel školy u společné aktivity (výtvarná dílnička, společné činnosti, pobyt v přírodě).

Rodiče se také pravidelně zapojují do úpravy okolí školy, školní zahrady, interiérů školních budov a celkové zvelebování prostředí. Stejně tak i škola organizuje akce na zvelebení života v obci.

3.8 Spolupráce školy s dalšími subjekty

Mateřská škola pravidelně organizuje akce ve spolupráci se školou základní. Jedná se např. o společná divadelní představení, oslavy Vánoc, masopustu, čarodějnic, návštěvy předškolních dětí při výuce ve škole („Škola nanečisto“), sběry papíru a dalších surovin, společná vystoupení a besídky, loučení se školním rokem, výlety, exkurze, zápisy dětí do MŠ a ZŠ a dny otevřených dveří.

Zřizovatel obce se pravidelně zajímá o provoz, činnosti a potřeby školy a podle možností se je snaží naplňovat. Zároveň se účastní na organizaci akcí školy.

Škola také úzce spolupracuje s místními spolky, organizacemi a dalšími subjekty v obci. Jmenovitě můžeme uvést:

- školní rada (schvalování ŠVP, rozpočtu, výročních zpráv)
- jiné školy v okolí
- místní podnikatelé (exkurze: drůbežárna, kravín, sponzorské dary)
- kulturní výbor Fryšava (kulturní akce, zpívání u stromečku, Vánoční dílnička)
- s knihovnamí (Fryšava, Žďár nad Sázavou)
- farnost Fryšava (návštěvy farní zahrady, kostela, Mikulášská nadílka)
- bazén Žďár nad Sázavou – předplavecký výcvik

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními je to, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření. Tato podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro všechny děti společné. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji každého dítěte, k učení i komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Pro rozvoj osobnosti těchto dětí je třeba vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. Proto je nutné úzce spolupracovat s rodiči, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog spolupracuje s dalšími odborníky a využívá služby školských poradenských zařízení.

3.9.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte se SVP

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí dle příslušných nařízení. Hlavním východiskem je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vydaný MŠMT. PLPP sestavuje učitel. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitel zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte,

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními je klíčový individuální přístup pedagoga ke specifickým daného dítěte. Pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení zpracovává škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření individuální vzdělávací plán.

Individuální vzdělávací plán je zpracováván bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení ze školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce. Individuální vzdělávací plán může být podle potřeb dítěte doplňován a upravován v průběhu celého školního roku. Za jeho zpracování a provádění odpovídá ředitel školy. Školy seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny pedagogy a zákonného zástupce dítěte.

Naplňování individuálního vzdělávacího plánu vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Školské poradenské zařízení také poskytuje žákovi, škole i zákonnému zástupci žáka nezbytnou poradenskou podporu.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí i pro vzdělání dětí nadaných.

V předškolním věku je mnohdy těžké odlišit nerovnoměrný, skokový vývoj v jedné oblasti při identifikaci nadání dítěte. Dítě, které jeví známky nadání, musí být dále podporováno.

3.10.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) nadaného dítěte nebo mimořádně nadaného dítěte

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Individuální vzdělávací plán je zpracováván bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení ze školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce. Individuální vzdělávací plán může být podle potřeb dítěte doplňován a upravován v průběhu celého školního roku. Za jeho zpracování a provádění odpovídá ředitel školy. Školy seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny pedagogy a zákonného zástupce dítěte.

Naplňování individuálního vzdělávacího plánu vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Školské poradenské zařízení také poskytuje žákovi, škole i zákonnému zástupci žáka nezbytnou poradenskou podporu.

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

3.11.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit kromě požadavků vymezených v kapitole 7 ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou pro zajištění bezpečnosti znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

4 Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání

Systemové a systematické nastavení a vyhodnocování procesů v mateřské škole vede k plnění cílů, které si mateřská škola při tvorbě ŠVP stanovila. Promyšlené sledování a vyhodnocování pokroků v rozvoji a učení dítěte svědčí o profesionalitě učitelů v oblasti pedagogické diagnostiky.

Pro rozvoj mateřské školy je nutné systematicky hodnotit jednotlivé oblasti, které mají přímou souvislost s předškolním vzděláváním. K tomu slouží vnitřní evaluace, neboli autoevaluace, která je procesem vlastního průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, podmínek i organizace, realizovaným uvnitř mateřské školy. Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně slouží jako východisko pro další práci.

4.1 Autoevaluace na úrovni školy

Odpovědná osoba za evaluaci MŠ na školní úrovni: ředitel školy

Hodnocení pedagogických pracovníků ředitelem školy

metody a techniky evaluace: hospitační činnost ředitele školy u jednotlivých ped. pracovníků, zaznamenávání zjištěného stavu, sledování vývoje, vyhodnocování výsledků, stanovování cílů
časový plán: minimálně jednou za pololetí

Hodnocení souladu ŠVP s RVP PV

metody a techniky evaluace: porovnání ŠVP s aktuálním zněním RVP PV
časový plán: každý rok

Plnění cílů ŠVP

metody a techniky evaluace: zhodnocení plnění cílů stanovených ve vzdělávací nabídce ŠVP s pomocí hodnotících listů jednotlivých tematických celků vzdělávací nabídky
časový plán: každý rok

4.2 Autoevaluace na úrovni třídy

Odpovědná osoba za evaluaci MŠ na úrovni třídy: vedoucí učitelka

Hodnocení pedagogických pracovníků vedoucí učitelkou

metody a techniky evaluace: hospitační činnost vedoucí učitelky u ped. pracovníků MŠ, zaznamenávání zjištěného stavu, sledování vývoje, vyhodnocování výsledků, stanovování cílů
časový plán: minimálně jednou za pololetí

Hodnocení tematických bloků ŠVP

metody a techniky evaluace: zhodnocení plnění cílů stanovených vzdělávací nabídkou ŠVP, zhodnocení zpracování a realizace integrovaných bloků

časový plán: po dokončení tematického bloku (asi jednou za 1-2 měsíce)

Pedagogická diagnostika

metody a techniky evaluace: hodnocení studijních pokroků dětí a získávání klíčových kompetencí, zaznamenávání do jejich diagnostického spisu, vyhodnocování pokroku

časový plán: děti navštěvující 1. ročník jedenkrát ročně, děti navštěvující 2. ročník dvakrát ročně, děti navštěvující 3. ročník minimálně dvakrát ročně

Osobní pedagogická autoevaluace

Každý pedagog by měl pružně reagovat na změny forem a metod vzdělávání a průběžně se v tomto směru vzdělávat. Také by měl sledovat své slabší stránky, či oblasti, ve kterých by se rád dále vzdělávat.

metody a techniky evaluace: plán pedagogického rozvoje

časový plán: dle potřeby pedagoga

4.3 Další oblasti autoevaluace

Materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky

metody a techniky evaluace: vyhodnocování stávajících materiálních, technických, ekonomických a hygienických podmínek ve škole, vyhodnocování zpráv z příslušných kontrolních institucí, navrhování a provádění změn

časový plán: průběžně v průběhu školního roku

odpovědná osoba: ředitel, pedagogičtí i provozní pracovníci

Vyučovací a školní klima

metody a techniky evaluace: rozhovory se zaměstnanci školy, s rodiči, žáky

časový plán: průběžně v průběhu školního roku

odpovědná osoba: ředitel, pedagogičtí i provozní pracovníci

Spolupráce s rodiči a okolními subjekty

metody a techniky evaluace: reflexe úspěšnosti spolupráce s okolím školy, kvalitou komunikace s okolím i zřizovatelem školy a návrhy na vylepšení situace, účast na projektu „Rodiče vítáni“, dotazník

časový plán: v průběhu roku, možnost shrnutí poznatků na příslušné pedagogické poradě (na konci roku)

odpovědná osoba: ředitel, pedagogičtí i provozní pracovníci

Průběžné hodnocení výsledků vzdělávání

metody a techniky evaluace: průběžné vyhodnocování úspěšnosti vzdělávání během týdne, souhrnné ohodnocení plnění cílů na konci týdne, rozhovory s kolegyní, rozhovory s dětmi, spolupráce na plánování nesplněných cílů do dalšího týdne

časový plán: průběžně během vyučovacího týdne

odpovědná osoba: učitelka MŠ, vedoucí učitelka

5. Vzdělávací obsah ŠVP „Duhový svět“

Charakteristika vzdělávacího programu

Mateřská škola svým zaměřením využívá zejména své polohy v krásné přírodě a faktu, že se jedná o školu malotřídní. Vzdělávací program tyto skutečnosti reflektuje. Představuje dětem svět ve všech jeho barvách. Naší snahou je dětem dát základy pro celoživotní rozvoj a vzdělání s ohledem na jejich možnosti, zájmy a potřeby. Rádi bychom jim ukázali krásy světa a přírody kolem nás, její proměny v průběhu roku a charakteristické znaky.

Chtěli bychom v dětech rozvíjet komunitního ducha, potřebu chovat se uctivě k sobě a ostatním, pomáhat si a vytvářet přátelské prostředí s rodinnou atmosférou. Jsme si vědomi, že v raném dětství se utváří základní charakteristiky, návyky a schopnosti jedince, a proto děti rozvíjíme harmonicky a ve všech oblastech.

Hlavními východisky při plánování vzdělávacího obsahu ŠVP PV byla práce s našimi dětmi, vnímání proměn ročních období, jejich znaků, počasí a aktuálních situací (svátky, tradice, momentální stav společnosti). Snažíme se o zapojení dětí do děje, rozvíjet aktivity, které je zaujaly. Dalším východiskem je úsilí o rozvoj dítěte, který je harmonický, plánujeme tedy činnosti co nejvíce rozmanitě (hudební, výtvarné, pohybové, aj.)

Náš ŠVP se řídí Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Předškolní vzdělávání se vždy řídí cíly stanovenými v RVP PV. Ty zahrnují úkoly, specifika PV, ale hlavně rámcové cíle a klíčové kompetence, ke kterým se dítě rozvíjí, aby mohlo úspěšně nastoupit do základní školy. RVP také stanovuje oblasti, ve kterých je dítě vzděláváno (dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost, dítě a svět).

Vzdělávací obsah ŠVP je rozdělen do tematických integrovaných bloků. Integrované bloky si škola zpracovala sama. V naší nabídce je těchto bloků celkem osm a provází děti v průběhu celého školního roku. Pro přesnější práci se vzdělávací nabídkou jsou jednotlivé bloky rozděleny na tematické okruhy, které daný blok dále rozvíjí. Dále je v bloku uvedeno přibližné časové období, a základní charakteristika bloku. Zde je uveden souhrn nejdůležitějších činností, schopností a dovedností, které se v daném bloku rozvíjí. Také jsou zde uvedeny hlavní klíčové kompetence daného bloku a jejich některé příklady (uvedeny kurzivou). Stěžejní jsou však vzdělávací cíle, ke kterým daný blok vede. Za období, ve kterém se tématem zabýváme, se učitelky musí zabývat všemi cíly.

Ve vazbě na vzdělávací cíle si učitelka rozvrhne jednotlivé činnosti, které k daným cílům povedou (hry, písničky, básničky, aktivity, výlety, apod.). Učitelka odpovídá za to, že program pedagogických činností je cílevědomý a že je plánován. Zpracování přitom záleží na učitelce (zda potřebuje podrobnou přípravu, či již vychází z bohaté zkušenosti a stačí ji jen záchytné body). Příprava by však měla být zpracovaná tak, aby podle ní mohli postupovat i ostatní (např. zastupující pedagog). Většinou postupujeme od již známého k novému, od jednoduššího ke složitějšímu, s dětmi si o tématu povídáme, zjišťujeme, co už znají, co je zajímavé a to dále rozvíjíme. Učitelka by si také měla stanovit, jak bude stanovené cíle hodnotit. V případě nesplnění některých cílů je zapotřebí komunikace mezi učitelkami a snahy cíle naplnit v dalším období (např. další týden). Při plnění vzdělávacího obsahu ŠVP je nutná spolupráce a účinná komunikace mezi učitelkami, ale i dalšími subjekty (rodinou).

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu:

1. Rozvíjet děti harmonicky ve všech oblastech dle jejich možností, potřeb a zálib
2. Vedení k samostatnosti dětí, schopnosti odpoutat se od rodičů
3. Podporovat vlastní názory dětí, jejich suverenitu a originalitu
4. Upevňovat v nich společného ducha, přátelské vztahy v kolektivu dětí, úctu ke starším, společenské návyky
5. Rozvíjet v dětech touhu po poznání, pěstovat vztah k okolí, k domovu, rodině, životnímu prostředí
6. Spolupráce s rodinou, podpora efektivní komunikace, pozitivní vztahy mezi rodinou a MŠ

Metody vzdělávání:

- slovní – rozhovor, výklad, vyprávění
- demonstrační – ukázka, pokus, pozorování
- praktické – řešení problémů, samostatné objevování, vyhledávání v publikacích, plnění zadaných úkolů
- situační – námětové hry, modelové situace

Formy vzdělávání

- prožitkové a kooperativní učení hrou (využití dětské zvědavosti a potřeby poznávat)
- situační učení (využití momentálních situací, zkušeností z rodiny apod.)
- spontánní sociální učení (princip přirozené nápodoby např. starších dětí)
- spontánní a řízené aktivity – vyvážené a odpovídající potřebám dětí
- frontální, individuální, párové či skupinové činnosti

6. Vnitřní režim mateřské školy

- 6.45 – 8.45 příchod dětí, spontánní hry a aktivity, individuální práce s dětmi, ranní kruh, pohybová chvilka
- 8.45 – 9.00 hygiena, svačina
- 9:00 – 9:35 didakticky cílené činnosti, spontánní i řízené aktivity
- 9.35 - 11.35 příprava na pobyt venku, pobyt venku (za nepříznivého počasí náhradní činnost v tělocvičně nebo ve třídě)
- 11.35 – 12.00 hygiena, oběd ve školní jídelně
- 12.00 – 12.30 hygiena, příprava na odpočinek, rozcházení dětí po obědě
- 12.30 - 14.00 odpočinek na lehátku, četba, poslech pohádek, klidové aktivity
- 14.00 - 14.15 svačina
- 14.15 – 15.45 volné aktivity dětí, pokračování individuálních didakticky cílených činností, v případě vhodného počasí pobyt na školní zahradě, rozcházení dětí

7. Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický sbor MŠ tvoří dvě plně kvalifikované učitelky. Ped. pracovnice pracují jako tým, na základě předem jasně vymezených pravidel. Ke svému dalšímu studiu se staví aktivně a dále se sebevzdělávají. Ředitel podporuje profesionalizaci sboru, sleduje kompetence zaměstnanců včetně své osoby, vytváří podmínky pro další vzdělávání.

Pracovní doba pedagogů je organizována takovým způsobem, aby byla zajištěna optimální ped. péče o děti. V rámci posílení péče o děti ve věku 2 – 3 roky mají učitelky k dispozici chůvu – hlavní náplní její práce je podpora dvouletých dětí, pomoc při hygieně, sebeobsluže a zajištění bezpečnosti dětí ve třídě. Všechny pracovnice se chovají profesionálně.

Specializované služby (logopedie, apod.), ke kterým není pedagog dostatečně kompetentní, jsou vedeny ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Mezi zaměstnance zajišťující provoz MŠ a ZŠ patří školnice, plnící zároveň funkci uklízečky, a vedoucí školní jídelny (zároveň kuchařka). Provozní zaměstnanci se k dětem chovají ohleduplně a dbají na rozvoj společenského chování.

8. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Jazyková podpora by měla být poskytována již při samotném nástupu dítěte do MŠ a dále pro zajištění plynulého přechodu do základní školy. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

Pedagog při práci s dítětem s odlišným mateřským jazykem (OMJ):

- hovoří pomalu a zřetelně, stojí čelem k dítěti
- k hovoru využívá témat, která jsou dítěti známá a blízká (seznamování, třída, mateřská škola, rodina, co rád/a dělám, čas, stravování, lidské tělo a oblečení, místo, kde žiju, příroda)
- užívá ustálené jednoduché instrukce, instrukce sděluje posloupně
- klade jednoduché otázky, dává dostatek času pro odpověď
- k porozumění využívá neverbálních prostředků, používá vizuální oporu
- srozumitelně a vstřícně seznamuje dítě s režimem dne a nastavenými pravidly
- seznamuje dítě se základy české kultury a společnosti, a to v běžných situacích

Projednáno na pedagogické radě dne 26. 8. 2022

Platnost od 1. 9. 2022

Mgr. Hana Štůlová, ředitel školy

Petra Humlíčková DiS., předseda ŠR

Mgr. Jana Fajmonová, vedoucí učitelka MŠ